

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 274

van **BART TOMMELEIN**

datum: 23 december 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Visserijproject 'LED there be light' - Stand van zaken

In het kader van het EFMZV-programma krijgen verschillende projecten financiële ondersteuning, zo ook het visserijproject 'LED there be Light' (EFMZV: Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij). Het project heeft als doel innovaties te ontwikkelen om bijvangst te verminderen en/of commerciële vangsten te optimaliseren. Op deze manier zou het project de sector optimaal bijstaan in het omgaan met de aanlandplicht.

Er werden hiervoor twee trajecten uitgetekend waarbij enerzijds ingezet zou worden op netinnovaties waarbij voorkomen zou worden dat bijvangsten het net binnenkomen en anderzijds op het verwerken van lichtgevend netmateriaal. Er werd in een projectbedrag van meer dan 600.000 euro - waarvan de helft Europees gefinancierd - voorzien.

Het project zou in samenwerking met de Redercentrale gebeuren en in 2022 van start zijn gegaan.

1.
 - a) Wat is de stand van zaken van het project 'LED there be light'?
 - b) Wat is de timing van het project en de twee vooraf vastgelegde trajecten?
 - c) Welke stappen werden al ondernomen?
 - d) Zijn er al praktijktesten geweest van de netinnovaties en lichtgevende netmaterialen?
2.
 - a) Welke partners en stakeholders zijn betrokken bij dit project?
 - b) Op welke manier worden zij geconsulteerd?
3. Voor welke elementen in het project wordt de projectfinanciering ingezet?
4. Welke resultaten leverde het project al op?
5. Hoe zullen de resultaten naar de brede sector worden gecommuniceerd?
6. Hoe beoordeelt de minister dit project?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 274 van 23 december 2022

van **BART TOMMELEIN**

1. a+c. Het project 'LED there be light', waarvan het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) promotor is, bestaat uit twee trajecten. Traject A zet in op netinnovaties om te voorkomen dat bijvangsten het net binnenkomen (traject A), en traject B op het verwerken van lichtgevend netmateriaal en verschillende soorten lichtbronnen om de vangstefficiëntie en selectiviteit van diverse visserijmethoden te verbeteren.

De stand van zaken van beide trajecten is als volgt:

- Traject A: Een eerste innovatieve idee uit de boomkorsector zal getest worden in februari 2023. Rollende elementen in de kettingmat ('Tikkers') zijn ontwikkeld om bodemberoering te verminderen en brandstof te besparen, zonder commerciële vangsten te verliezen.
- Traject B: Voor elk métier werden in overleg met de sector één of meerdere innovaties met licht ontworpen en ontwikkeld. De eerste praktijktesten werden uitgevoerd, nieuwe zeereizen worden momenteel ingepland.

In detail ziet traject B er als volgt uit:

1. B1 (boomkorvloot): 3 Belgica-campagnes zijn gepland (totaal 18 dagen) en eveneens 3 dagcampagnes, met onderzoek naar het effect van verschillende frequenties van LED-licht (blauw, groen, wit) op de selectiviteit, en het effect van een 'virtueel' scheidingspaneel gecreëerd door 4 witte LED-ropes op de selectiviteit.
 2. B2 (bordenvisserij): 1 week onderzoek aan boord van de Z19 is gepland. Dit betreft onderzoek naar de invloed van LED-verlichting bij de opening van het net om vangsten van pijlinktvis te vergroten en bijvangsten te verminderen.
 3. B3 (flyshootvisserij): 1 week onderzoek aan boord van de Z300 is gepland. Dit betreft eveneens onderzoek naar de invloed van LED-verlichting bij de opening van het net om vangsten van pijlinktvis te vergroten en bijvangsten te verminderen.
 4. B4 (passieve visserij): 7 keer 3 dagen onderzoek aan boord van de HD3 is gepland met als onderwerp onderzoek naar het aanbrengen van LED in krabbenpotten om de vangsten te vergroten, en het gebruik van krabbenpotten met lichtgevend garen om de vangsten te vergroten.
- b. Wat betreft de timing van het project en de twee vooraf vastgelegde trajecten zijn beide trajecten op schema. Beide trajecten lopen ook tot het einde van het project (eind 2023).
- d. Er zijn al enkele praktijktesten geweest van de netinnovaties en lichtgevende netmaterialen. De meeste zullen echter uitgevoerd worden in 2023. Voor details verwijs ik naar het antwoord op vraag 1a)
2. a. De Rederscentrale, geïnteresseerde vissers, reders, beleid en de internationale onderzoeks-gemeenschap zijn als stakeholders betrokken.
- b. De stakeholders werden op volgende manieren geconsulteerd:

- via workshops en brainstormsessies aan boord van de vaartuigen van geïnteresseerde reders;
 - via workshops en brainstormsessies in ILVO LOODS 33;
 - via het informatieblad van de Rederscentrale (ILVO 'Innoverend Vissen');
 - via individuele gesprekken en Facebook 'Innoverend Vissen', via Instagram en via Rederscentrale;
 - via stuurgroepvergaderingen.
3. De projectfinanciering wordt ingezet voor volgende elementen in het project:
- voor uitzonderlijke werkingskosten (voor aanpassingen aan, aankoop van en vervoer van vistuigen en meetsystemen);
 - voor personeelskosten van ILVO en Rederscentrale;
 - voor vergoedingen voor deelnemende reders en bemanning.
4. Het project leverde al volgende resultaten op:
- de data van de reeds uitgevoerde zeereizen (zie 1a) worden verwerkt en gebruikt om de nodige aanpassingen door te voeren op komende zeereizen. Hierbij kan gedacht worden aan:
 - o onderzoek in op tong gerichte boomkorvisserij toont dat licht gebruikt kan worden om bijvangsten van schol en andere platvissen significant te verminderen;
 - o het vergroten van vangsten van zeekat in passieve visserij met potten door gebruik te maken van lichtgevend garen. Ook in pottenvisserij gericht op Noordzeekrab lijkt er een positief effect te zijn op de vangsten;
 - o aan boord van flyshooters en bordenvissers zijn er nog veel praktische problemen, deze worden stap voor stap verholpen, ILVO heeft een eerste indicatie dat licht ingezet kan worden om vangsten van pijlintkvis te vergroten;
 - een Masterthesis van een IMBRSea-studente 'Illuminating the square mesh panels of beam trawl nets as a means to reduce bycatch of undersized fish species' wordt afgewerkt binnen het project;
 - praktijkervaring in verband met de robuustheid van de LED's, de manier van optuigen, ... wordt opgedaan aan boord van commerciële schepen om de nodige aanpassingen te maken op komende zeereizen.
5. De resultaten zullen op volgende manieren naar de brede sector worden gecommuniceerd:
- via regelmatige publicaties over de voortgang in het infoblad van de Rederscentrale;
 - via updates via facebook (www.facebook.com/ILVOinnoverendvissen) en Instagram (https://www.instagram.com/ilvo_opzee/);
 - via presentatie van de voortgang van het project in relevante ICES-werkgroepen (WGFTFB).
6. Mijn oordeel op basis van de huidige bevindingen over het project is dat het inzetten van visuele prikkels (lichtgevende materialen, LED-lampen) om de reactie van vis tijdens het vangstproces te beïnvloeden potentieel heeft om op een innovatieve manier de verschillende metiers die worden beoefend door Belgische vissers verder te ontwikkelen en te optimaliseren. Deze techniek, die momenteel door het ILVO onderzocht wordt, heeft potentieel in zich om bijvangsten te verminderen en bijgevolg de commerciële vangsten te optimaliseren.